

การจัดการความรู้ KM

การแนะนำและส่งเสริมสหกรณ์ผสมปุ๋ยใช้เอง

โดย

คณะทำงานการจัดการความรู้

ทีมกลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

คำนำ

ตามนโยบายรัฐบาล ต้องการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร ภายใต้โครงการปุ๋ยผสมใช้เอง ผ่านสหกรณ์การเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร โดยมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หาวิธีลดต้นทุนปัจจัยการผลิตเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร โดยเฉพาะต้นทุนเรื่องปุ๋ย ซึ่งจะต้องเร่งรัดจัดหาปุ๋ยให้เกษตรกรได้ใช้ในราคาที่ถูกลง 30 % เนื่องจากปัจจุบันราคาปุ๋ยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ขณะเดียวกันเกษตรกรส่วนใหญ่ยังใช้ปุ๋ยไม่ถูกต้อง ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นดิน ส่งผลทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่ามาตรฐาน รัฐบาลจึงมีแนวคิดที่จะช่วยเกษตรกรลดต้นทุนการผลิต โดยการสนับสนุนให้สหกรณ์เป็นศูนย์กลางในการผลิต ปุ๋ยผสมใช้เองตามค่าการวิเคราะห์ดิน และจำหน่ายให้สมาชิกและเกษตรกรในพื้นที่ การผสมปุ๋ยใช้เองจึงเป็น อีกทางเลือกหนึ่งที่จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ทีมงานในการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ (KM Team) หวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์ความรู้ด้าน การแนะนำและส่งเสริมสหกรณ์ผสมปุ๋ยใช้เอง จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการจัดการความรู้ (KM Team)

จังหวัดหนองคาย กรกฎาคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	1
ความเป็นมา	2
การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์	4
การขอรับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมสหกรณ์	6
การผสมปุ๋ยใช้เอง	8
แผนการดำเนินธุรกิจการผสมปุ๋ยใช้เอง	10
ข้อดีของการผสมปุ๋ยใช้เอง	13
ข้อจำกัดของการผสมปุ๋ยใช้เอง	13

บทนำ

หลักการและเหตุผล

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ จัดทำแผนการบริหารงานบุคคลกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวทาง (HR Scorecard) ปีงบประมาณ พ.ศ. 25562 เพื่อให้การปฏิบัติงานต่างๆ ตามยุทธศาสตร์และเป้าหมาย ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ในส่วนของการบริหารจัดการองค์ความรู้ได้ให้มีการทบทวนกลั่นกรององค์ความรู้เดิมและการหนดแนวทางการจัดเก็บ องค์ความรู้ใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และทิศทางการพัฒนา กระบวนการจัดการความรู้ การจัดหมวดหมู่องค์ ความรู้ให้สามารถสืบค้นข้อมูล และนำไปใช้ประโยชน์ต่อ การปฏิบัติหน้าที่ที่องค์กรต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมแนะนำและส่งเสริมสหกรณ์ผสมปุ๋ยใช้เองเกิดขึ้นเนื่องจากปัญหาต้นทุนการผลิตของเกษตรกรที่สูงขึ้น ซึ่งเหตุผลหลักมาจากปุ๋ยที่มีราคาสูงและเกษตรกรเองมีการใช้ปุ๋ยที่ไม่ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพดินส่งผล ให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำเกินมาตรฐาน สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคายจึงมีแนวคิดที่จะช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ในการ ลดต้นทุนการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ โดยการส่งเสริมให้สหกรณ์ผลิตปุ๋ยโดยการผสมปุ๋ยใช้เองจำหน่ายแก่สมาชิกโดย มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้สหกรณ์การเกษตรขยายธุรกิจในการผลิตปุ๋ยและเพื่อให้สมาชิกสหกรณ์ใช้ปุ๋ยที่มี คุณภาพและราคาที่เป็นธรรมรวมทั้งการลดต้นทุนการผลิตให้กับสมาชิกสหกรณ์เอง

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย จึงได้จัดการจัดการความรู้เรื่องการแนะนำและส่งเสริมสหกรณ์ผสม ปุ๋ยใช้เอง เพื่อที่จะใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์

คณะทำงานการจัดการความรู้ (KM Team) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการ องค์ความรู้เรื่องการ แนะนำและส่งเสริมสหกรณ์ผสมปุ๋ยใช้เอง ไว้ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มความรู้และการผลิตปุ๋ยผสมใช้เองให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากรในองค์กร รวมทั้งแบ่งปันความรู้เกี่ยวกับ การผสมปุ๋ยใช้เอง นำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันได้เร็วขึ้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. เพื่อพัฒนาจัดทำเป็นคู่มือ แนวทางการผสมปุ๋ยใช้เองนำองค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติเกิดการพัฒนา

แนวความคิด

คณะทำงานการจัดการความรู้ (KM Team) ได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาการจัดการองค์ความรู้ให้มีความสมบูรณ์และมีความเป็นไปได้พร้อมนำสู่การปฏิบัติได้

ความเป็นมาโครงการส่งเสริมปุ๋ยผสมใช้เอง ผ่านสหกรณ์การเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2561 ได้เห็นชอบให้ ดำเนินมาตรการเกษตรประชารัฐเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ในการช่วยลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีโครงการส่งเสริมปุ๋ยผสมใช้เองผ่านสหกรณ์การเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกสถาบันเกษตรกรได้ใช้ปุ๋ยเคมีที่มีความเหมาะสมตามค่าวิเคราะห์ธาตุอาหารพืชในดิน ซึ่งจะเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้แก่สมาชิก ผ่านกลไกการให้บริการของระบบสหกรณ์ โดยหากต้องการเงินทุนสามารถขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการจัดหาแม่ปุ๋ยสำหรับบริการแก่สมาชิก

โครงการอบรมส่งเสริมปุ๋ยผสมใช้เองผ่านสหกรณ์การเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร เป็นนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ภายใต้มาตรการเกษตรประชารัฐเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยมีวัตถุประสงค์สนับสนุนให้สมาชิกสถาบันเกษตรกรและเกษตรกรทั่วไปในพื้นที่ได้ใช้ยาเคมีที่

เหมาะสมตามค่าวิเคราะห์ดิน เนื่องจากมองว่าพืชแต่ละชนิดมีความต้องการธาตุอาหารจากดินเพื่อการเจริญเติบโตแตกต่างกัน ทำให้ปุ๋ยเคมีสูตรสำเร็จที่มีขายอยู่ในท้องตลาดทั่วไปไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการธาตุอาหารที่เหมาะสมของพืชในแต่ละสภาพดินได้ ทำให้เกษตรกรต้องรับภาระการลงทุนที่สูงเกินไป

สำหรับผลดำเนินงานที่ผ่านมา กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้จัดโครงการอบรมส่งเสริมปุ๋ยผสมใช้เองฯ รุ่นแรก เพื่อให้ความรู้แก่สมาชิกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปแล้ว จำนวน 7,712 คน แบ่งเป็นสมาชิก 7,565 คน และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดและผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 147 คน ทั้งนี้จากการสำรวจความต้องการใช้ปุ๋ยผลิตเองของเกษตรกรมีความตื่นตัวและมีแนวโน้มต้องการใช้มากขึ้น รวมทั้งต้องการขยายผลให้แก่สมาชิกอื่นๆ ไปสู่การเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายได้ต่อไปในอนาคต กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงได้อนุมัติโครงการอบรมส่งเสริมปุ๋ยผสมใช้เองรุ่นที่ 2 ขึ้น โดยวางเป้าหมายอบรมให้ความรู้ 6,439 คน แบ่งเป็นสถาบันเกษตรกร จำนวน 19 แห่ง ใน 30 จังหวัด รวมสมาชิก 6,320 ราย ประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตร 1 อำเภอ 1 สหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรอื่นๆ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้าธ.ก.ส. และเจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดที่ดูแลสถาบันเกษตรกรในพื้นที่ จำนวน 119 คน

ผลการดำเนินงานของโครงการในปัจจุบันสถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับเงินงบประมาณจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ในการอบรมสมาชิกสหกรณ์ และได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนเครื่องผสมปุ๋ยใช้เอง และอุปกรณ์การตรวจสภาพดิน ทำให้สถาบันเกษตรกรผลิตปุ๋ยจำหน่ายให้แก่สมาชิกสหกรณ์ได้ ตามความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ทำให้สมาชิกสหกรณ์ลดต้นทุนการผลิตได้ และในอนาคตต่อไป สถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะออกตรวจสอบสภาพดินของสมาชิกสหกรณ์ทุกคน จะทำให้ทราบถึงค่าดินของสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งต่อไป สมาชิกสหกรณ์หรือเกษตรกรก็จะสามารถใช้ปุ๋ยได้ตามค่าวิเคราะห์ดิน จะทำให้เกษตรกรหรือสมาชิกสหกรณ์สามารถลดต้นทุนการผลิตได้และจะเป็นการเพิ่มผลผลิตหรือทำให้ผลผลิตมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น จะส่งผลให้เกษตรกร หรือสมาชิกสหกรณ์มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น

การขับเคลื่อนโครงการ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้จัดประชุมเพื่อชี้แจงโครงการให้กับสหกรณ์ที่มีความต้องการเข้าร่วมโครงการ และให้สหกรณ์ขอรับการสนับสนุนเครื่องผสมปุ๋ยใช้เองและยังให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิกสหกรณ์ ซึ่งหลังจากที่กรมได้ดำเนินการตามโครงการ พบว่า สมาชิกสถาบันเกษตรกร มีการใช้ปุ๋ยเคมีในพื้นที่การเกษตร ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงและยังไม่มีความเข้าใจในการผสมปุ๋ยใช้เอง ซึ่งการจัดอบรมการใช้ปุ๋ยผสมเองให้แก่สมาชิก เพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประโยชน์การใช้ปุ๋ยผสมเอง

ดังนั้น การอบรมจึงเป็นกิจกรรมแรกในการปรับเปลี่ยนความคิดในการใช้ปุ๋ยของสมาชิก โดยการอบรมครั้งนี้เป็นการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร เมื่อสมาชิกสมัครใจต้องการใช้ปุ๋ยผสมเอง เนื่องจากเห็นว่าการใช้แม่ปุ๋ย N P K มาผสมปุ๋ยใช้เอง ซึ่งสามารถลดค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ยของสมาชิกได้ ครอบคลุมประมาณ 100 บาท การผสมปุ๋ยของสมาชิกทำได้หลายวิธี เช่น ผสมตามปุ๋ยสูตรที่สมาชิกต้องการ ตามโปรแกรมของกรมพัฒนาที่ดิน ตามค่าวิเคราะห์ดินการแนะนำส่งเสริม สำนักงานสหกรณ์จังหวัดร่วมกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นกรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร จัดทีมงานเข้าไปแนะนำส่งเสริมให้แก่สมาชิกที่สนใจปุ๋ยผสมเอง เช่น การแนะนำสูตรปุ๋ยและการใช้ปุ๋ย การคำนวณปริมาณแม่ปุ๋ยที่จะใช้ สถาบันเกษตรกร จำหน่ายแม่ปุ๋ยหรือให้บริการผสมปุ๋ยแก่สมาชิก หากต้องการเงินทุนให้ขอรับ การสนับสนุนสินเชื่อได้จาก ธ.ก.ส. การเจรจาบริษัทผู้นำเข้าแม่ปุ๋ย สนับสนุนโครงการโดยจำหน่ายแม่ปุ๋ยในราคาพิเศษ ถูกกว่าราคาท้องตลาด ซึ่งหากสหกรณ์ได้ติดต่อบริษัทดังกล่าว สมาชิกจะลดค่าใช้จ่ายการซึ่งแม่ปุ๋ยอีกครอบคลุม 200 บาท

สิ่งที่คาดว่าจะได้รับคือการทำความเข้าใจการใช้ปุ๋ยผสมเองแก่สมาชิกให้สามารถลดต้นทุนการผลิตได้โดยหน่วยงานต่างๆ ที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความพร้อมในการให้คำแนะนำช่วยเหลือสมาชิกอย่างเต็มที่

การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตรรวมตัวกันจัดตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติ บุคคลก่อนนายทะเบียนสหกรณ์โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและ กัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิก ให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวม โดยใช้หลักคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของ มนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวม ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ ประกอบด้วย

1. ธุรกิจการบริการด้านสินเชื่อ
2. ธุรกิจการบริการด้านเงินฝาก
3. ธุรกิจการบริการด้านการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย
4. ธุรกิจรวบรวมผลผลิต
5. ธุรกิจการบริการด้านการแปรรูปและส่งเสริมเกษตร

ธุรกิจการบริการด้านสินเชื่อ

การให้เงินกู้การรวมตัวกันเป็นสหกรณ์ สามารถสร้างความเชื่อถือให้กับสถาบันการเงิน หน่วยงานของรัฐและบุคคลทั่วไป สหกรณ์จะจัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำมาให้สมาชิกกู้เพื่อลงทุนทำการเกษตร โดยพิจารณาจากแผนการดำเนินการหรือแผนการใช้เงินกู้ประกอบในการให้เงินกู้ เช่น เพื่อนำไปซื้อวัสดุการเกษตร ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในครอบครัว เพื่อนำไปบุกเบิกปรับปรุงที่ดิน หรือซื้อที่ดินทำการเกษตรโดยมีการให้สินเชื่อ ดังนี้

เงินกู้ระยะสั้น เป็นเงินกู้เพื่อค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตรตามแผนงานผลิตสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง เช่น ค่าใช้จ่ายในการทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ซ่อมแซมอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับครัวเรือน กำหนดชำระคืนให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 1 ปี

เงินกู้ระยะปานกลาง เป็นเงินกู้เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงินทุนในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง เช่น บุกเบิกหรือปรับปรุงที่ดิน หรือซื้อที่ดินการเกษตร สร้างปรับปรุงแหล่งน้ำ ประตูกักน้ำ ซ่อมหรือปรับปรุงบ้านเรือนที่อยู่อาศัย รวมถึงเพื่อชำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตร วงเงินกู้ตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป กำหนดชำระคืนให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 5 ปี

เงินกู้ระยะยาว เป็นเงินกู้เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงินทุนในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ เช่น บุกเบิกหรือปรับปรุงที่ดิน หรือซื้อที่ดินการเกษตร สร้างปรับปรุงแหล่งน้ำ ประตูกักน้ำ ซ่อมหรือปรับปรุงบ้านเรือนที่อยู่อาศัย วงเงินกู้ไม่เกิน 1,500,000 บาท กำหนดชำระคืนให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 10 ปี

ธุรกิจการบริการด้านเงินฝาก

เป็นการส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมเป็นการระดมทุนของ สหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์มีเงินฝาก 2 ประเภทคือ เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากประจำ โดยสหกรณ์จะมีการให้ดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงกว่าสถาบันการเงินเล็กน้อย

เพื่อเป็นการจูงใจให้สมาชิกนำเงินมาฝากกับสหกรณ์ และสหกรณ์จะมีเงินทุนไปดำเนินการได้ เป็นการสร้างความเข้มแข็งด้านเงินทุนของสหกรณ์

5

ธุรกิจบริการด้านการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

ธุรกิจการซื้อหรือการจัดหาสิ่งของที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิก เป็นหน้าที่สำคัญหนึ่งในการเพิ่มรายได้ของสมาชิก เนื่องจากราคาสินค้าในชนบท ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยการผลิตหรือสินค้าอุปโภคบริโภค รวมทั้งบริการต่างๆ มักจะมีราคาสูง การที่สหกรณ์การเกษตรจัดหาสินค้าและสิ่งของจำเป็นมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก ทำให้ลดต้นทุนการผลิตให้แก่สมาชิก

การทำธุรกิจการซื้อของสหกรณ์นี้ส่วนใหญ่มิได้ดำเนินการแบบร้านค้าทั่วไปเพียงแต่ทำหน้าที่จัดหาสิ่งจำเป็นสำหรับครอบครัวของสมาชิก โดยการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เมล็ดพันธุ์ ข้าวสารและสิ่งของจำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิก โดยสำรวจความต้องการของสมาชิกก่อน สหกรณ์สามารถจัดซื้อวัสดุสิ่งของในราคาถูกกว่าสมาชิกแต่ละคนซื้อเอง เพราะการรวมกันซื้อในปริมาณมากจะทำให้ซื้อได้ในราคาที่ต่ำลง และเมื่อถึงสิ้นปีหากสหกรณ์มีกำไรก็จะนำเงินจำนวนนี้มาเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิก

การจัดหา สหกรณ์จะดำเนินการสำรวจความต้องการสิ่งของต่างๆ จากสมาชิกเป็นคราวๆ ไป เมื่อรวบรวมความต้องการสิ่งของต่างๆ ของสมาชิกแล้ว สหกรณ์จะดำเนินการจัดหาสิ่งของเหล่านั้นตามจำนวนการสั่งซื้อร่วมกันของสมาชิกเท่านั้น

ธุรกิจรวบรวมผลผลิต

สหกรณ์ฯมีประชาสัมพันธ์ ให้สมาชิกทราบอย่างต่อเนื่อง สหกรณ์ฯ มีตลาดกลางข้าวเปลือกประจำตำบล จึงเป็นแหล่งซื้อ-ขายเสรีที่สมาชิกผู้ขายกับผู้ซื้อมาพบกันมีอุปกรณ์ด้านการตลาด เพียงพอเช่น ฉาง ลานตากรถตักข้าว รถบรรทุก ตราซิ่ง เครื่องตรวจสอบคุณภาพข้าว เครื่องอบ เป็นต้นสหกรณ์มีเครื่องซังที่ได้มาตรฐานโดยมีการตรวจสอบจากเครื่องซังตวงวัดปีละ 2 ครั้ง สหกรณ์มีการแทรกแซงราคา หากมีสภาวะราคาตกต่ำ

การรวบรวมผลผลิตของสมาชิกทำให้เกิดอำนาจต่อรอง ผลผลิตจะขายได้ในราคาสูงขึ้น สมาชิกไม่ถูกเอาเปรียบในเรื่องการซัง ตวง วัด หรือถูกกดราคาการรวบรวมผลผลิตของสมาชิกไปจัดการขายวัตถุประสงค์ของธุรกิจนี้ต้องการเพิ่มรายได้ของสมาชิก โดยวิธีรวมกันขายผลผลิตการเกษตรที่สมาชิกผลิตได้เป็นการเพิ่มอำนาจต่อรอง สหกรณ์สามารถขายผลผลิตได้ในราคายุติธรรมและทำให้ผลผลิตมีราคาเพิ่มขึ้น เป็นการสร้างระบบการตลาดอย่างมีเหตุผล

ธุรกิจบริการด้านการแปรรูปและส่งเสริมเกษตร

สหกรณ์อาจจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ทางการเกษตรคอยให้ความรู้และคำแนะนำทางการเกษตร หรืออาจขอความร่วมมือจากหน่วยราชการอื่น ในการให้คำปรึกษาแนะนำให้สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจ

ในหลักวิชาการแผนใหม่ตลอดจนการวางแผนการผลิตให้สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและปริมาณตรงกับความต้องการของตลาด นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้กลุ่มแม่บ้านสหกรณ์ทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

6

การขอรับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมสหกรณ์

ตามนโยบายรัฐบาล ต้องการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร ภายใต้โครงการปุ๋ยผสมใช้เองผ่านสหกรณ์การเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร โดยมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หาวิธีลดต้นทุนปัจจัยการผลิตเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร โดยเฉพาะต้นทุนเรื่องปุ๋ย ซึ่งจะต้องเร่งรัดจัดหาปุ๋ยให้เกษตรกรได้ในราคาที่ถูกลง 30 % เนื่องจากปัจจุบันราคาปุ๋ยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ขณะเดียวกันเกษตรกร ส่วนใหญ่ยังใช้ปุ๋ยไม่ถูกต้อง ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นดิน ส่งผลทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่ามาตรฐาน รัฐบาลจึงมีแนวคิดที่จะช่วยเกษตรกรลดต้นทุนการผลิต โดยการสนับสนุนให้สหกรณ์เป็นศูนย์กลางในการผลิตปุ๋ยผสมใช้เองตามค่าการวิเคราะห์ดิน และจำหน่ายให้สมาชิกและเกษตรกรในพื้นที่ การผสมปุ๋ยใช้เองจึงเป็น อีกทางเลือกหนึ่งที่จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้จัดทำโครงการส่งเสริมปุ๋ยผสมใช้เองผ่านสหกรณ์การเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีหนังสือให้สำรวจข้อมูลสถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและยังไม่มีเครื่องผสมปุ๋ย มีความต้องการขอรับการสนับสนุนเครื่องผสมปุ๋ยขนาดกำลังการผลิต 2-5 ตัน/วัน โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์จะสนับสนุนเงินงบประมาณให้แต่ให้สหกรณ์สมทบเงินในการจัดซื้อ 30 % ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ.2563 กรมส่งเสริมสหกรณ์สามารถจัดหาเครื่องผสมปุ๋ยใช้เองให้สหกรณ์ที่มีความต้องการได้ 16 เครื่อง

จังหวัดหนองคาย มีสหกรณ์ที่ขอเข้าร่วมโครงการ คือ สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยทรายคำบ้านผือ จำกัด โดยสหกรณ์ได้มีมติที่ประชุมคณะกรรมการเพื่อขอเข้าร่วมโครงการและขอรับการสนับสนุนเครื่องผสมปุ๋ยใช้เอง และสหกรณ์ได้จัดซื้อเครื่องผสมปุ๋ยใช้เอง ขนาด 5 ตัน/วัน โดยได้จัดซื้อในราคา 93,000 บาท

การผสมปุ๋ยใช้เอง

การผสมปุ๋ยใช้เอง คือ การที่เกษตรกรนำเอาแม่ปุ๋ยชนิดต่าง ๆ มาผสมกันเพื่อให้ได้สูตรตามที่ต้องการก่อนที่เกษตรกรจะนำไปใช้ตามความเหมาะสม

ปัจจุบันแม้ว่าจะมีผู้สำเร็จรูปวางจำหน่ายอยู่ตามท้องตลาดทั่ว ๆ ไปมักจะมีราคาแพงและขาดแคลนอยู่เป็นประจำโดยเฉพาะปุ๋ยเคมีสูตรที่มีการใช้มาก ๆ เช่น ๒๒-๒๖-๐, ๑๖-๑๖-๘, ๑๕-๑๕-๑๕, ๑๓-๑๓-๒๑ และ ๑๒-๒๔-๑๒ เป็นต้น ดังนั้นการผสมปุ๋ยใช้เองของเกษตรกร เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ และยังทำให้ประหยัดเงินได้อีก ๑๐ - ๒๐ เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เวลาและแรงงานในครัวเรือน ให้เป็นประโยชน์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตามการใช้ปุ๋ยเคมีติดต่อกันระยะเวลานานจะทำให้ลักษณะทางกายภาพของดินเสื่อมลงส่งผลให้ผลผลิตพืชลดลง ดังนั้นการใส่ปุ๋ยคอกเสริมลงไปในพื้นที่ปลูกพืชผสมอย่างต่อเนื่องก็จะเป็นการเพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุและรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินได้อีกทางหนึ่งด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการผสมปุ๋ย

การผสมปุ๋ยใช้เองมีความจำเป็นที่ต้องใช้เครื่องมือในการดำเนินการ โดยอาจเป็นเครื่องมือที่อาจหาได้เองตามพื้นที่ ไปจนถึง มีเครื่องผสมปุ๋ยทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ซึ่งการผสมปุ๋ยใช้เองโดยทั่วไป มีเครื่องมือที่จะต้องดำเนินการ ดังนี้

1. พื้นที่สำหรับผสมปุ๋ย ควรเป็นพื้นเรียบ ในการผสมปุ๋ยนั้นต้องการใช้พื้นที่ไม่มาก แต่ควรเป็นพื้นที่ที่มีความราบเรียบ สำหรับที่เกษตรกรหรือสมาชิกสหกรณ์จะผสมเอง แต่ถ้าใช้เครื่องผสมอัตโนมัติก็อาจใช้พื้นที่ไม่มาก
2. พลั่ว หรือจอบ หรือเครื่องผสมปุ๋ย เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมีไว้เพื่อใช้ในการ นำแม่ปุ๋ยมาคลุกเคล้าผสมให้

7

แม่ปุ๋ยเข้ากันได้ดีแม่ปุ๋ยหรือวัตถุดิบทุกชนิดที่กำหนดโดยการคำนวณไว้ตามสูตร เมื่อนำมาผสมกันแล้วจะต้องผสมเข้ากันได้โดยไม่เกิดปฏิกิริยาที่จะทำให้ผู้ผลิตได้มีคุณภาพไม่เหมาะสม หรือไม่ตรงตามที่ต้องการโดยเฉพาะอย่างยิ่งความชื้นแฉะและจับตัวเป็นก้อนแข็ง

3. เครื่องชั่งขนาด ๕๐ กิโลกรัม
4. กระจอบปุ๋ย
5. แม่ปุ๋ย
6. ตารางกำหนดน้ำหนักของแม่ปุ๋ยที่จะผสม

สูตรปุ๋ย หมายถึง ปริมาณธาตุอาหารไนโตรเจน (N) ฟอสฟอรัส (P₂O₅) และโพแทสเซียม (K₂O) ที่มีอยู่ในปุ๋ยคิดเป็นร้อยละโดยน้ำหนักของปุ๋ยทั้งหมดและจะบอกเรียงกันตามลำดับ N-P₂O₅-K₂O เช่น ๒๒-๒๖-๐ แสดงว่าปุ๋ยนี้มีธาตุไนโตรเจนร้อยละ ๒๒ ฟอสฟอรัส ร้อยละ ๒๖ และโพแทสเซียมร้อยละ ๐ ของปริมาณน้ำหนักตามลำดับหรืออาจกล่าวได้ว่าปุ๋ยสูตร ๒๒-๒๖-๐ จำนวน ๑๐๐ กิโลกรัมมีธาตุไนโตรเจน จำนวน ๒๒ กิโลกรัม มีธาตุฟอสฟอรัส จำนวน ๒๖ กิโลกรัม และ ธาตุโพแทสเซียม จำนวน ๐ กิโลกรัม

แม่ปุ๋ย หมายถึง ภูมิเคมีที่นำมาใช้ทำปุ๋ยผสมสูตรต่างๆ ผลิตขึ้นมา โดยมีปริมาณธาตุอาหาร ในสูตรเข้มข้นมาก เช่น ภูมิไดแอมโมเนียมฟอสเฟต (18-46-0) ปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์ (0-0-60) ภูมิยูเรีย (46-0-0)

สารตัวเติม หมายถึง สารที่ใช้ในการผสมภูมิ เพื่อจะเพิ่มน้ำหนักของปุ๋ยที่ผสมให้ครบร้อยละของ หน่วยน้ำหนัก และจะทำให้ได้ปุ๋ยผสมสูตรที่ต้องการ เช่น ดินร่วน ทราย ซี้เลื่อย แปะง โดโลไมท์ ซิลิกา และลูกกรัง

ขั้นตอนการผสมปุ๋ยใช้เอง

1. เลือกสูตรปุ๋ยและอัตราที่ใช้กับพืช ควรจะพิจารณาว่าต้องการผสมปุ๋ยสูตรอะไรและใช้กับพืช อะไรให้สอดคล้องกับหลักทางวิชาการ เช่น ภูมิสูตร 16-16-8 ใช้กับนาข้าว ดินทราย ภูมิสูตร 16-20-0 ใช้กับนาข้าวดินเหนียว เป็นต้น และควรจะคิดด้วยว่าจะต้องใช้ปุ๋ยสูตรที่ต้องการเป็นปริมาณเท่าไร เช่น ทำนาข้าวพันธุ์ไวแสงในดินทราย จำนวน 4 ไร่ คำนวณทางวิชาการให้ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 อัตรา 25 กิโลกรัมต่อไร่ ดังนั้นต้องการใช้ปุ๋ยสูตร 16-16-8 ทั้งหมดคือ $25 \times 4 = 100$ กิโลกรัม ดังนั้น สูตรปุ๋ยที่ต้องการมีดังนี้ ภูมิผสมสูตร 16-16-8 แม่ปุ๋ยที่นำเหมาะสม ได้แก่ แม่ปุ๋ยไดแอมโมเนียมฟอสเฟต (18-46-0) ยูเรีย (46-0-0) และแม่ปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์ (0-0-60) ซึ่งสูตรผสมปุ๋ยใช้เองที่เหมาะสมมีดังนี้

การใช้แม่ปุ๋ยผสมคิดจาก 100 กิโลกรัม

ปุ๋ยสูตร	น้ำหนักแม่ปุ๋ยที่ใช้ (กก.)			ตัวเต็ม (กก.)
	18-46-0	46-0-0	0-0-60	
16-20-0	44	18	0	38
16-16-8	35	22	14	29
15-15-15	33	20	25	22
13-13-21	29	17	35	22
12-24-12	52	6	20	22
9-24-24	52	0	40	8
16-8-14	18	28	24	30
18-12-6	26	30	10	34
3-10-30	22	0	50	28
18-10-6	22	31	10	37
19-19-19	42	25	32	1
25-7-7	16	48	12	24
21-7-14	16	40	24	20
8-16-24	35	4	40	21

2. กำหนดชนิดของแม่ปุ๋ย: ควรมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

2.1 สูตรปุ๋ยและปริมาณธาตุอาหารรวม ต้องทราบสูตรปุ๋ยที่ต้องการ เพื่อจะได้ดูว่า ปริมาณธาตุอาหารสูงปานกลาง หรือต่ำ และมีสัดส่วนของปริมาณธาตุอาหารเป็นอย่างไร เพื่อจะได้เลือกแม่ปุ๋ยได้ตามต้องการ

2.2 สมบัติความเข้ากันได้ ของแม่ปุ๋ย แม่ปุ๋ยที่จะนำมาผสมกันต้องผสมกันได้ดีและไม่ ทำปฏิกิริยากัน ความเข้ากันได้หมายถึงแม่ปุ๋ยหรือวัตถุดิบทุกชนิดที่กำหนดโดยการคำนวณไว้ ตามสูตร เมื่อนำมาผสมกันแล้วจะต้องผสมเข้ากันได้ โดยไม่เกิดปฏิกิริยาที่จะทำให้ปุ๋ยที่ผลิตผลิตได้มีคุณภาพไม่ เหมาะสม หรือไม่ตรงตามที่ต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความชื้นแฉะและจับตัวเป็นก้อน

2.3 ขนาดของเม็ดปุ๋ย แม่ปุ๋ยที่จะใช้อาจมีขนาดใกล้เคียงกันเพราะจะทำให้มีการผสมกันได้ดีขึ้น มีความสม่ำเสมอ จะทำให้ได้ทั้งขนาดและปริมาณที่ถูกต้อง

2.4 รูปทางเคมีของธาตุอาหารหลักในแม่ปุ๋ย ปุ๋ยที่ผลิตออกมาจะต้องรู้ว่าจะนำไปใช้สำหรับพืชกลุ่มใดที่เหมาะสมที่สุด และควรเลือกตามสูตรทางวิชาการที่กำหนดให้

2.5 ราคาต่อหน่วยของน้ำหนักราตุอาหาร ควรเลือกราคาต่อหน่วยของราตุอาหารที่ต่ำสุด เช่น แม่ปุ๋ยสูตร 21-0-0 ราคากระสอบละ 250 บาท แม่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 ราคากระสอบละ 250 บาท ดังนั้น ควรเลือกแม่ปุ๋ยสูตร 46-0-0

3. การคำนวณสูตรปุ๋ย ปุ๋ยที่จะผลิตมานั้น ต้องคำนวณมาจากเปอร์เซ็นต์ธาตุอาหารของแม่ปุ๋ย คือ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม ที่มีอยู่ในปุ๋ยผสมตามเกรดที่เราต้องการ เช่น

3.1 ต้องการปุ๋ยสูตร 16-16-8 จำนวน 100 กิโลกรัม จะต้องใช้แม่ปุ๋ยชนิดต่าง ๆ อย่างละกี่กิโลกรัม ชนิดแม่ปุ๋ยที่เหมาะสม ซึ่งดูได้จากตารางการคำนวณสูตรปุ๋ยที่กรมวิชาการที่ได้คำนวณและกำหนดให้มา

4. เตรียมเครื่องมือผสมปุ๋ย อุปกรณ์ที่ควรมีไว้ผสมปุ๋ย คือ

4.1 พื้นสำหรับผสมปุ๋ย ควรเป็นพื้นเรียบ

ความราบเรียบ สำหรับที่เกษตรกรหรือสมาชิกสหกรณ์จะผสมเอง แต่ถ้าใช้เครื่องผสมอัตโนมัติก็อาจใช้พื้นที่ไม่มาก

4.2 พลั่ว หรือจอบ หรือเครื่องผสมปุ๋ย เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมีไว้

4.3 เครื่องชั่งขนาด 50 กิโลกรัม

4.4 กระสอบปุ๋ย

4.5 แม่ปุ๋ย

4.6 ตารางกำหนดน้ำหนักของแม่ปุ๋ยที่จะผสม

5. วิธีการผสมปุ๋ย การผสมปุ๋ยเพื่อให้ได้คุณภาพที่ดี ควรปฏิบัติดังนี้

5.1 เลือกสูตรปุ๋ยและปริมาณที่ต้องการใช้ปุ๋ยนั้น ๆ ว่า เช่น ต้องการใช้ปุ๋ยสูตร 16-16-8 เพื่อปลูกข้าว ในนาดินทราย จำนวน 100 กิโลกรัม เป็นต้น

5.2 คำนวณหาน้ำหนักของแม่ปุ๋ยที่ต้องการให้สอดคล้องกับสูตรปุ๋ยและปริมาณของปุ๋ยที่ต้องการ ว่า ต้องการปุ๋ยสูตรอะไร จำนวนเท่าไร ซึ่งจะดูได้จากตารางกำหนดน้ำหนักแม่ปุ๋ย

5.3 ทำการชั่งน้ำหนักของแม่ปุ๋ยที่คำนวณได้นำมาผสมรวมกัน

5.4 นำแม่ปุ๋ยแต่ละชนิดที่ได้ชั่งน้ำหนักไว้แล้วเทลงพื้นที่เรียบและแห้ง โดยการนำเอาแม่ปุ๋ยที่มีปริมาณมากไว้ด้านล่างสุด ชั้นถัดมาเป็นแม่ปุ๋ยที่มีปริมาณปานกลาง และชั้นสุดท้ายควรเป็นแม่ปุ๋ยที่มีปริมาณน้อยตามลำดับ

5.5 ใช้จอบ หรือพลั่วผสมคลุกเคล้าแม่ปุ๋ยให้เข้ากันเป็นอย่างดี

5.6 ตักปุ๋ยใส่กระสอบเพื่อเก็บรักษาหรือขนย้าย

แผนการดำเนินธุรกิจการผสมปุ๋ยใช้เองของสหกรณ์

หลังจากสหกรณ์ได้เข้าร่วมโครงการผสมปุ๋ยใช้เอง แล้วและสหกรณ์ได้จัดทำแผนธุรกิจ โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อสร้างการรับรู้ในสินค้าของสหกรณ์ สร้างภาพลักษณ์ และเป็นการเพิ่มยอดขาย ซึ่งในการจัดทำแผนธุรกิจสหกรณ์ได้วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและ อุปสรรคของธุรกิจ รวมทั้ง การวิเคราะห์ความเสี่ยง ความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อที่จะได้นำผลการวิเคราะห์มากำหนดเป็นแผนการดำเนินธุรกิจการผสมปุ๋ยใช้เองของสหกรณ์

ผลการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค พบว่า จุดแข็งของธุรกิจ คือ การให้บริการที่ใกล้ชิดกับสมาชิกราคาปุ๋ยถูกลงสามารถลดต้นทุนให้แก่สมาชิก

<p>จุดแข็ง (Strength)</p> <p>พื้นที่ความรับผิดชอบครอบคลุมใน 2 ตำบล</p> <p>สมาชิกเป็นเกษตรกรที่มีอาชีพปลูกยางพารา</p> <p>สมาชิกเป็นเกษตรกรเป็นคนหมู่บ้านเดียวกัน</p> <p>สหกรณ์ไม่เคยมีการทุจริต</p> <p>คณะกรรมการฯ มีความเอาใจใส่ต่อกิจการสหกรณ์</p>	<p>จุดอ่อน (Weak)</p> <p>สมาชิก มีความเข้าใจในด้านธุรกิจสหกรณ์น้อย</p> <p>สหกรณ์ดำเนินธุรกิจสหกรณ์ไม่ครบวงจร</p> <p>อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานไม่เพียงพอ</p> <p>สมาชิกไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ</p> <p>และมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจน้อย</p> <p>ทุนดำเนินงานของสหกรณ์มีจำกัด ทำให้ไม่สามารถดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตและบริการอื่นได้</p>
<p>โอกาส (Opportunity)</p> <p>ผลผลิตของสมาชิกเป็นที่ต้องการของตลาด</p> <p>ได้รับการสนับสนุนทั้งทางด้านเงินทุนและวิชาการจากหน่วยงานต่าง ๆ</p> <p>สหกรณ์มีเครือข่ายเชื่อมโยงธุรกิจ</p>	<p>อุปสรรค (Threat)</p> <p>ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรต่าง ๆ มีราคาแพง</p> <p>มีคู่แข่งธุรกิจในพื้นที่</p> <p>ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง และขาดตลาดรองรับผลผลิตที่มีการให้บริการที่ดีและราคายุติธรรม</p> <p>กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาษีต่าง ๆ</p>

แผนการตลาด

การจัดทำแผนการตลาด โดยใช้เครื่องมือทางการตลาด 4P มาใช้ในการวิเคราะห์

ผลิตภัณฑ์ (Product)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปุ๋ยมีคุณภาพ 2. คุ่มค่า คุ่มราคา 3. ผลิตเอง ใช้เอง
ราคา (Price)	1.ราคาถูกลงกว่า ราคาตลาด

	2.ราคาเป็นธรรม 3. กำหนดราคาเอง
สถานที่จำหน่าย (Place)	1. สหกรณ์ 2. ส่งถึงบ้าน 3. บริการรวดเร็ว
การส่งเสริมการตลาด (Promotion)	1. ลด แลก แจก แถม 2. ชื้อ 10 แถม 1 3. เฉลี่ยคืน ปันผล

1. กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)

วัตถุประสงค์:

- เพื่อสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง
- เพื่อสร้างคุณภาพสินค้าให้ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า
- เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า
- เพื่อผลประกอบการที่เพิ่มขึ้น และเพื่อเพิ่มยอดขาย 10 % ต่อปี

วิธีดำเนินการ

- จากการวิเคราะห์ SWOT ทำให้ทราบว่าเกษตรกรยังติดอยู่ในตรา หรือ สินค้าที่มีมาก่อนนี้ ดังนั้นสหกรณ์จะแสดงให้เห็นว่าปุ๋ยของสหกรณ์ใช้ได้ดี โดยสหกรณ์ให้กรรมการของสหกรณ์เองนำไปใช้ก่อน หรือมีการทดลองให้สมาชิกสหกรณ์ได้เห็นอย่างชัดเจนทั้งเป็นปุ๋ยที่ใช้ตามคำวิเคราะห์ดิน

- สหกรณ์วางแผนการผลิตและตรวจสอบคุณภาพก่อนที่จะส่งมอบให้สมาชิกและให้ทันตามความต้องการของสมาชิกสหกรณ์และเกษตรกรทั่วไป

2. กลยุทธ์ด้านราคา(Price)

วัตถุประสงค์:

- เพื่อตอบสนองต่ออำนาจในการซื้อของเกษตรกร
- เพื่อขยายตลาดไปยังกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ การลดต้นทุนการผลิต
- เพื่อผลประกอบการทางการเงินที่เพิ่มขึ้นและเพิ่มยอดขายให้มีการเติบโตอย่างน้อย10% ต่อปี

วิธีดำเนินการ

- นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์มาตั้งราคาให้เหมาะสมและสามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการให้กับลูกค้าให้ได้มากที่สุด

- วิเคราะห์และคำนวณต้นทุนในการบริหารจัดการให้เกิดความคุ้มค่าที่สุดไม่เอาเปรียบสมาชิก

3. กลยุทธ์สถานที่จำหน่าย (Place)

วัตถุประสงค์:

- เพื่อเพิ่มยอดขายให้มีการเติบโตอย่างน้อย10% ต่อปี
- ขยายกลุ่มเป้าหมายไปยังเกษตรกรทั่วไป

4. กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด

วัตถุประสงค์:

- เพื่อสื่อสารคุณค่าของสินค้าออกมาให้กลุ่มเป้าหมายได้รู้จัก เข้าใจรวมถึงกระตุ้นความสนใจ ทั้งด้านเหตุผลและความรู้สึก
- เพื่อสร้างความภักดีของสมาชิกสหกรณ์ต่อผลิตภัณฑ์(ปุ๋ยผสมใช้เอง)
- เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับสมาชิกสหกรณ์ เพราะสหกรณ์เป็นของสมาชิกและเพื่อสมาชิก

สรุปผลการวิเคราะห์กลยุทธ์การส่งเสริมการขายของสหกรณ์และการวางแผนธุรกิจของสหกรณ์

1. สหกรณ์สำรวจความต้องการของสมาชิกตั้งแต่ต้นปี

สหกรณ์จะจัดทำแบบสำรวจความต้องการของสมาชิกสหกรณ์อย่างครบวงจร เช่น สำราจความต้องการเงินทุน สำราจความต้องการวัสดุการเกษตร สำราจความต้องการรวบรวมยาพารา และอื่น เพื่อนำมาจัดทำแผนการดำเนินงานของสหกรณ์

12

2. จัดทำแผนการผลิตปุ๋ยให้ตรงตามความต้องการของสมาชิก

หลังจากที่สหกรณ์ได้ทำการสำรวจความต้องการของสมาชิกแล้ว ก็นำผลการสำรวจและผลการวิเคราะห์มาจัดทำแผนการดำเนินการของสหกรณ์และให้เป็นไปตามความต้องการของสมาชิกและเนไปตามความจริง

3. สหกรณ์จัดหาเงินทุนเพิ่มทั้งเงินทุนภายใน และเงินทุนภายนอก

เพื่อให้สหกรณ์สามารถที่จะดำเนินการตามแผนของสหกรณ์นั้น สหกรณ์จะต้องหาทุนดำเนินการเพื่อนสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งของสหกรณ์ เงินทุนภายในคือการถือหุ้นเพิ่ม และการรับฝากเงินจากสมาชิก เงินทุนภายนอกคือการกู้ยืมจากสถาบันการเงิน

4. สหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินการของสหกรณ์โดยใช้สื่อต่าง ๆ ในพื้นที่โดยจะจัดทำ สื่อโฆษณาและประชาสัมพันธ์ต่างๆ โดยการ ป้ายไว้นิติตตั้งตามสถานที่ชุมชน และร้านค้าตัวแทนจำหน่ายและ พิวีเจอร์บอร์ด ติดตามไหล่ทางในชุมชนที่มีผู้คนผ่านไปมาบ่อย เพื่อตอกย้ำให้เกษตรกรและสมาชิกสหกรณ์นั้นได้จดจำผลิตภัณฑ์ได้ แล้วได้ออกสปอร์ตวิทยุ เราจะทำการออกสปอร์ตวิทยุตามสถานีชุมชนต่างๆ เพื่อตอกย้ำให้เกษตรกรและสมาชิกสหกรณ์นั้นได้รับรู้ผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ เพิ่มขึ้น และเพื่อสื่อสารถึงผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์กลุ่มเป้าหมายได้รู้จักสินค้าและรับรู้อย่างเข้าใจ รวมทั้งช่วยเหลือชุมชนโดยการเป็นสปอร์นเซอร์ตามงานบุญต่างๆ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดี เป็นต้น เพื่อทำให้ปุ๋ยของสหกรณ์เข้าไปอยู่ในใจของเกษตรกรและสมาชิกสหกรณ์นั่นเอง

5. สหกรณ์ส่งเสริมการขายและบริการของสหกรณ์ ดังนี้

- เฉลี่ยคืน
- ลด แลก แจกแถม
- ชื้อ 20 กระสอบ ลด 5%
- ส่งฟรี (10 กระสอบ)

6. กรรมการสหกรณ์ใช้ก่อน (เป็นการสร้างการรับรู้)

เพื่อเป็นการสร้างการรับรู้การใช้ปุ๋ยผสมใช้เอง กรรมการของสหกรณ์จะต้องใช้ก่อน เมื่อใช้แล้วกรรมการจะได้แจ้งให้สมาชิกสหกรณ์ได้รับทราบและประโยชน์ของการใช้ปุ๋ยของสหกรณ์หรือสหกรณ์อาจ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เกษตรกรและสมาชิกสหกรณ์นั้นให้มีต่อสหกรณ์และตราสินค้า โดยการแจกปุ๋ยตัวอย่างให้เกษตรกรและสมาชิกสหกรณ์ได้ทดลองใช้สินค้า เพื่อให้เกษตรกรและสมาชิกสหกรณ์นั้นได้เห็นผลจากการทดลองโดยการใช้ เพราะเนื่องจากถ้าเกษตรกรและสมาชิกสหกรณ์เห็นผลแล้วนั้นทำให้เกษตรกรและสมาชิกสหกรณ์มีความมั่นใจในตัวสินค้า และจะนำไปสู่การซื้อใช้ บอกต่อเพื่อนบ้านและส่งผลกระทบต่อความภักดีต่อสินค้า และแบรนด์สินค้าสหกรณ์ได้เป็นอย่างดี

7.สหกรณ์ให้บริการส่งถึงที่

เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ สามารถที่จะเข้าถึงความต้องการของเกษตรกรและสมาชิกสหกรณ์ได้ จะจัดส่งสินค้ากลับบ้านสมาชิกหรือตามไร่นาสวน และสหกรณ์จะมีบริการตรวจสอบค่าดินให้แก่เกษตรกรและสมาชิกสหกรณ์ เพื่อที่จะให้สมาชิกสหกรณ์ได้ทราบค่าดินของตนเองและสามารถนำค่าดินที่ตรวจสอบมาประกอบการใช้ปุ๋ย

ข้อดีของการผสมปุ๋ยใช้เอง

1. ได้ปุ๋ยคุณภาพ
2. ได้ปุ๋ยราคาถูกและตรงตามสูตรที่ต้องการ
3. ได้รับความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ย
4. เกิดการจ้างงานในชุมชน
5. เกิดการมีส่วนร่วม
6. สมาชิกรู้จักวิเคราะห์ดิน

ข้อจำกัดของการผสมปุ๋ยใช้เอง

1. สมาชิกและเกษตรกรใช้บัตรสินเชื่อในต้นฤดูการผลิต
2. สมาชิกและเกษตรกรยังติดที่ตราของสินค้า
3. สมาชิกและเกษตรกรยังขาดความมั่นใจในการผลิตและคุณภาพของปุ๋ย
4. ผสมปุ๋ยแล้วต้องใช้ทันที

ภาคผนวก

แบบฟอร์มที่ 1 วิเคราะห์กระบวนการทำงาน

กระบวนการทำงาน	รายละเอียดการทำงาน	องค์ความรู้ที่ใช้ในการทำงาน
1. การเตรียมการเบื้องต้น	<ol style="list-style-type: none"> 1. รวบรวมข้าราชการ พนักงานราชการ สมาชิก สหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 2. เครื่องมือที่จะใช้ในการดำเนินการ 3. วัสดุ (แม่ปุ๋ย)ที่จะใช้ในการดำเนินการ 4. ตารางสูตรการผสมปุ๋ยใช้เอง 	1. เทคนิคการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป
2. เตรียมเครื่องมือ	<ol style="list-style-type: none"> 1. พื้นที่สำหรับผสมปุ๋ย ควรเป็นพื้นเรียบ 2. พลั่ว หรือจอบ หรือเครื่องผสมปุ๋ย 3. เครื่องชั่งขนาด 50 กิโลกรัม 4. กระสอบปุ๋ย 5. แม่ปุ๋ย 6. ตารางกำหนดน้ำหนักของแม่ปุ๋ยที่จะผสม 	
3. ขั้นตอนการผสมปุ๋ยใช้เอง	<ol style="list-style-type: none"> 1. เลือกสูตรปุ๋ยและอัตราที่ใช้กับพืช 2. คำนวณหาปริมาณ และชั่งแม่ปุ๋ยจากตาราง 3. สูตรปุ๋ยที่ต้องการผสม 4. นำแม่ปุ๋ยมาผสมให้เข้ากันด้วยเครื่องหรือผสมเอง 5. นำมาบรรจุกระสอบ กระสอบละ 50 กิโลกรัม 	
4. ข้อดีของการผสมปุ๋ยใช้เอง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ลดค่าใช้จ่าย 2. มีปุ๋ยสูตรตามความต้องการ 3. ตัดปัญหาเรื่องปุ๋ยปลอม 	

5. ข้อจำกัดของการผสมปุ๋ยใช้เอง	<ol style="list-style-type: none">1. เมื่อนำแม่ปุ๋ยมาผสมแล้วจะทำให้เกิดความชื้นง่าย2. เสียเวลาและให้แรงงานเพิ่มขึ้น3. แหล่งจำหน่ายแม่ปุ๋ยมีจำนวนน้อย	
--------------------------------	--	--

กระบวนการทำงานการผสมปุ๋ยใช้เอง

สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยทรายคำ-บ้านมือ จำกัด
 ประมาณการต้นทุนการผลิตปุ๋ย
 ณ วันที่ 13 พฤษภาคม 2563

หน่วย : กระสอบ

ต้นทุนผสมแม่ปุ๋ย	แม่ปุ๋ย (ก.ก.)										ต้นทุนวัตถุดิบ	ค่าใช้จ่าย กระบวนการผลิต	ต้นทุนผลิต	บาท : กระสอบ			ส่วนต่าง ราคาตลาด
	ยูเรีย 46-0-0		AM 21-0-0		DAP 18-46-0		MOP 0-0-60		Filler สารตัวเติม					ราคาตลาด	สมาชิก		
	ก.ก.	บาท	ก.ก.	บาท	ก.ก.	บาท	ก.ก.	บาท	ก.ก.	บาท					ราคาขาย	ส่วนต่าง	
สูตร 30-5-18	30	306.00	5.0	73.00	5.5	-	15	180.00	0.0	-	559.00	74.61	633.61	850	700	66.39	150.00

แม่ปุ๋ย			ราคา ณ ธันวาคม 2562			
			ตัน	ก.ก.	กระสอบ : 50 ก.ก.	
เรีย	UREA	46-0-0	10,200.00	10.20	10,200.00	510.00
อมโมเนียมซัลเฟต	AM	21-0-0	14,600.00	14.60	14,600.00	730.00
แอมโมเนียมฟอสเฟต	DAP	18-46-0	-	-	-	-
แมกนีเซียมคลอไรด์	MOP	0-0-60	12,000.00	12.00	12,000.00	600.00
สารตัวเติม/ปรับปรุงดิน	Filler		-	-	-	-

ค่าใช้จ่ายในกระบวนการผลิต

(บาท : กระสอบ)

ต้นทุนค่าเครื่องจักร 4.25% ²	0.11	บาท
ต้นทุนค่าเสียโอกาส (30.58/วัน) ³	0.08	บาท
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร (17-วัน) ปร1วันผลิตได้100 กระสอบ คือ 17/100	0.17	บาท
ค่าจ้างแรงงานเหมาะสมผลิตปุ๋ย ⁴ (ตันละ 800 บาท : / 20 กส.)	40.00	บาท
ค่าแรงเจ้าหน้าที่ตลาดในกระบวนการผลิต ⁵		บาท
ค่าเบี้ยเลี้ยงกรรมการ ⁶	6.00	บาท
ค่าแรงขึ้น-ลงปุ๋ย @ 4- บาท	8.00	บาท
ค่าขนส่งแม่ปุ๋ย		บาท
ค่าขนส่งปุ๋ย		บาท
ค่ากระสอบปุ๋ย	20.00	บาท
ค่าไฟฟ้า	0.25	บาท
ค่าส่งเสริมการขาย		บาท
รวมค่าใช้จ่ายต่อกระสอบ	74.61	บาท

คำอธิบายเพิ่มเติมค่าใช้จ่ายในกระบวนการผลิต

1. สหกรณ์จัดซื้อเครื่องจักร (เครื่องผสมปุ๋ยอัตโนมัติ ขนาด 100 กระสอบต่อวัน รวมมูลค่า 93,000.00 บาท (กรมจ่ายอุดหนุน 65,100 บาท สหกรณ์สมทบ 27,900 บาท) ในเดือน เมษายน 2563 โดยคิดค่าเสื่อมราคา 5 ปี (ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร $(93,000 \times 20\%) \times 4/12 = 6,200/365 = 17$ บาทต่อวัน)
2. ต้นทุนเงินทุนจัดหาเครื่องจักร $(93,000 \times 4.25\%) / 365 = 10.83/100$ กส. = 0.11บาทต่อกระสอบ(คิดจากต้นทุนของเงินทุน)
3. ต้นทุนค่าเสียโอกาสในจากดอกเบี้ยรับเงินให้สินเชื่อสมาชิก 12% คิดเป็น $((93,000 \times 12\%) / 365 \text{ วัน}) / 100$ กส.
4. ค่าจ้างแรงงานหมาผลิต 2 คน 4,000.00 บาทต่อวัน โดยคิดจากกระสอบละ 20 บาท ผลิตได้ 5ตันต่อวัน ดังนั้น $4000/5$ คือ 800 บาทต่อวัน ตกกระสอบละ $800/20$ (ตันหนึ่งผลิตได้ 20 กระสอบ) เท่ากับ 40
5. ค่าเบี้ยเลี้ยงกรรมการ 2 คน วันละ 300.-บาท $(600/100 = 6$ บาทต่อกระสอบ)

คำนวณจุดคุ้มทุน [Break Even Analysis]

จุดคุ้มทุน = ต้นทุนคงที่ / (ราคาขายต่อหน่วย-ต้นทุนผันแปร)

ต้นทุนคงที่ = 93,074.50 บาท

ราคาขายต่อหน่วย = 700 บาท

ต้นทุนผันแปร = 559.00 บาท

จุดคุ้มทุน = 660 กระสอบ

	ต้นทุนคงที่	ต้นทุนผันแปร
เครื่องผสมปุ๋ย	93,000.00	ค่าวัสดุคิบ 559.00
ค่าไฟฟ้า	0.25	
ค่าแรงงาน	40.00	
ค่าเสื่อมราคา	0.17	
ค่าเสียโอกาส	0.08	
ค่าเบี้ยเลี้ยง	6	
ค่าขึ้นปุ๋ย	8	
ค่ากระสอบ	20	
รวม	93,074.50	559.00

ราคาขายสินค้า	700.00	บาท	
จำนวนสินค้าที่จุดคุ้มทุน	660.10	กระสอบ	
รายได้ที่จุดคุ้มทุน	462,071.99	บาท	

โครงการอบรมส่งเสริมปุ๋ยผสมใช้เอง ผ่านสหกรณ์การเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร

